

Toespraak in de Amsterdamse Studenteneklesia op 21 september 2014 door Geeske Hovingh

De kinderen van deze wereld

Voorlezing uit Psalm 128 vrij

Man, vrouw, hier geboren,
maar ook jij vreemdeling, bijwoner
binnengesmokkeld meisje
aan de pooier verkocht

met zovelen als je bent:
gezegend.

Mannen, met je eigen handen
verdien je je brood
vrouwen, zwaar als druiventrossen –
je dochters wuivende palmen
je zonen olijftakken
rondom je tafel

tel je zegeningen – wat is geluk?

Zo moge het zijn en duren
hier in het land waar je woont
in steden dorpen gehuchten

tot in de uithoeken
van deze wereld.

Voor je burens en je buurt
zing vrede
voor je kindskinderen en hun geliefden

vrede op aarde, nu.

Toespraak

1.
*Een vader fietst door 't boerenland
in de vroege ochtendmist
en hij heeft achterop zijn fiets
een kleine houten kist.*

*Daar ligt de nieuwe wereld in
waarop hij had gehoopt
zijn zoontje, dat gestorven is
voordat het werd gedoopt.*

*Vader begraaft het jongetje
in ongewijde grond.
Daarboven lopen onze Heer
de tranen langs de mond.*

Dit gedicht van Willem Wilmink gaat over een man uit het Twentse Tilligte die zijn gestorven kind niet mocht begraven in gewijde grond, omdat het nog niet gedoopt was. Tot diep in de jaren zeventig was dat binnen de katholieke kerk een gebruikelijke manier van doen. Kinderen die ongedoopt gestorven waren, kregen een graf zonder steen in het verdomhoekje van de begraafplaats; achter een heg of zelfs onder het voetpad. En alsof dat niet erg genoeg was, werd de treurende ouders ook nog verteld dat hun kindje niet in de hemel zou komen, omdat de hardnekkige vlek van de erfzonde dat verhinderde. De doop vormt hier een streng inwijdingsritueel dat een scherpe scheidslijn trekt tussen de mazzelaars en de pechvogels, de zogenaamde goeden en de zogenaamde kwaden.

Dit klinkt misschien als een oude souvenir uit het kerkelijke rariteitenkabinet, maar pas vanaf 2001 werden er op een heel aantal begraafplaatsen in het land, monumentjes opgericht voor de ongedoopte kinderen. En bij de onthulling ervan bleek telkens weer welk intens verdriet de sancties van de kerk had veroorzaakt – tot op de dag van vandaag. Ik geloof dan ook, net als Wilmink, dat God - als hij bestaat, hier heel wat tranen om heeft vergoten.

2.

Het zal u niet verrassen, wij van deze ekklesia geloven niet in de erfzonde, sterker nog: we zetten ons daar met alle kracht van de wereld tegen af. Een kind dat wordt geboren is het zuiverste en onschuldigste wat bestaat. We geloven ook niet dat je met de doop een streepje voor hebt op een ongedoopte, maar dat alle kinderen, van Gaza tot aan Sao Paulo, van Khartoum tot aan Amsterdam, Gods kinderen zijn.

Waarom dan toch dopen? Allereerst om te vieren dat zij er zijn, om stil te staan bij het wonder van Fardou, Roman en Douwe - kinderen als hemel op aarde, nooit meer uit ons leven weg te denken.

En daarnaast is dopen vooral een opdracht aan onszelf, aan de ouders, aan iedereen die om deze kinderen heen staat: dat we er alles aan zullen doen om ze zo veilig en vrolijk mogelijk te laten opgroeien. En in de doop van deze drie, nemen we alle kinderen van de wereld mee – we spreken de hoop uit dat het ook hen goed mag gaan. Het water dat we daarvoor gebruiken, is niet bedoeld om vlekken weg te wassen, maar omdat water in de bijbel staat voor alles wat mensen nodig hebben om te leven; respect, bemoediging, wijsheid, strelingen, zoenen, betrouwbare woorden. (Dat wordt een flinke plens straks, ouders, ik waarschuw jullie maar vast.)

3.

Maar wat moet je nu met deze lijst van mooie woorden in een wereld die met de dag feller in brand lijkt te staan? Waar zoveel kinderen het zo slecht treffen? Werkend in bakstenenfabrieken, met gammele bootjes op weg naar Europa, schuilend in kelders voor het oorlogsgeweld, of op de vlucht voor het Ebola-virus. – We kunnen wel aan al die kinderen denken, maar hoe zou dat zogenaamde levenswater hen in godesnaam moeten bereiken? Je wordt er moedeloos van. Ik ken mensen die zelfs besloten hebben niet meer naar het journaal te kijken, want het nieuws is te erg, het geweld te groot. Liever trekken ze zich terug in hun eigen cocon en proberen zichzelf zo goed en zo kwaad als het gaat onverschilligheid aan te meten. En ook u denkt misschien wel: waarom moet het hier nu weer over gaan terwijl het toch vooral een feestelijke dienst zou worden? Kunnen we niet gewoon even het wereldleed vergeten en een moment stil staan bij ons eigen levensgeluk?

4.

Ja en nee. In Psalm 128 vrij, zojuist aan u voorgelezen, hoorden we dat inderdaad we onze zegeningen moeten tellen. Maar wat opvalt aan die Psalm, zeker als je die naast een oudere versie legt, bijvoorbeeld die uit de Statenbijbel, is dat de dichter, er in de aanroep een aantal belangrijke figuren aan heeft toegevoegd. Niet ouders en kinderen worden aangesproken, maar ook de vreemdeling, de bijwoner, het binnengesmokkelde meisje, aan de pooier verkocht – met zovelen als je bent: gezegend. En daarmee bedoelt de dichter: we kunnen ons niet losweken van de wereld waarin wij leven. Ook al zouden

we in een ivoren toren gaan wonen, met een koptelefoon op ons hoofd, beneden, als we deur open doen, begint de straat - de rest van de wereld, waar ook vluchtelingen, wezen en verslaafden – beschadigde mensen rondlopen.

Volgens de bijbel is het onze opdracht mensen te bevrijden uit systemen van angst en geweld, onze ogen open te houden voor onze dichtbije, maar ook verre naaste. En precies daarom staat er aan het slot van Psalm 128 niet alleen: vrede voor jullie gezinnetje, maar ook vrede voor je burens en je buurt, vrede tot in alle uithoeken van deze wereld. Vrede die we zelf moeten doen.

5.

Dat klinkt bijna als een onmogelijke opdracht. Maar diezelfde bijbel, is een boek van 'en toch'. Mensen die hier vaker komen, weten wat ik dan bedoel. Het klinkt misschien wat cryptisch, maar betekent zoveel als: leef tegen de klippen op. Leg je niet neer bij de wereld zoals die is, maar houd je vast aan alle lichtflitsen van kleine en grote vrede.

Over een paar minuten zingen tweehonderd mensen, of misschien zijn het er nog wel meer 'vrede voor jou' – ze hopen en wensen dat het jullie kinderen goed mag gaan en ik durf te wedden dat ze het menen. Wat is er een mooier begin dan dat?

Dopen doen we samen, dat doe ik niet alleen. We vormen een gemeenschap, een ekklesia, een samengeroepen bende van heel verschillende mensen die zich toch allemaal op de een of andere manier herkennen in dat Grote Verhaal van Bevrijding. Van 'en toch'.

Neem je kinderen mee in dat verhaal. Leer ze vragen te stellen, maak ze beetje bij beetje bekend met de moeilijke kanten van het bestaan, maar leer ze ook de hoop nooit op te geven. Dat jullie kinderen wilden, geeft aan dat je hoe dan ook vertrouwen hebt in de toekomst. Mogen het mooie mensen worden, en mag dan de dag komen dat wij in schaduw van rozen zullen wandelen, vreemdelingen bekenden, zingen, liefkozen, lachen in alle talen. Dat wij honderd zullen worden en niets verloren, niemand voor zal niets zijn.

Zo moge het zijn.